

Tisdagen den 9 september

Kl. 14.00–15.13

§ 1 Riksmötets öppnande

Riksmötets öppnande

Program för öppnandet har fogats som bilaga till detta protokoll.

Anf. 1 TALMANNEN:

Jag hemställer att Ers Majestät förklarar riksmötet öppnat.

Anf. 2 HANS MAJESTÄT KONUNGEN:

Herr talman! Ärade ledamöter! Vi samlas här i dag för att inleda ett nytt riksdagsår. De beslut som fattas i denna kammare påverkar människors vardag och framtidstro.

Sverige och världen står inför betydande utmaningar. I Gaza är det mänskliga lidandet obeskrivligt, och konflikterna i Mellersta östern riskerar att få allvarliga konsekvenser för internationell stabilitet. I Ukraina fortsätter den ryska aggressionen att skörda liv och hota säkerheten i Europa. Varje dag försvarar det ukrainska folket inte bara sitt eget land utan också den frihet vi alla delar på.

Dessa krig och konflikter är en påminnelse om att fred, säkerhet och respekt för människovärdet inte kan tas för givet samt om hur viktigt samarbete över nationsgränser är när folkrätten hotas och laglösheten riskerar att ta över. FN-stadgan, som antogs för 80 år sedan, är ett manande budskap om vikten av internationell rättsordning.

Vi står också inför avgörande vägval när det gäller klimatförändring, energiförsörjning och den snabba tekniska utvecklingen.

Sveriges röst behövs nu mer än någonsin. Genom det nordiska och europeiska samarbetet och med styrkan i vårt Natomedlemskap kan vi vara en global kraft för säkerhet och demokrati. Tillsammans har vi kunskapen, resurserna och innovationskraften att forma en mer hållbar och inkluderande framtid.

Ärade ledamöter! I en tid då fakta ifrågasätts och demokratiska värden pressas tillbaka behöver vi stå upp för det öppna samhället – för rätten att tänka, tala och forska fritt. Just därför spelar våra universitet och högskolor en avgörande roll. De är platser för fritt tänkande och kritisk granskning. Forskningens oberoende är en grundpelare i vår demokrati. Det är där ny kunskap växer fram, och med den kunskapen bygger vi ett bättre samhälle som är rustat för en värld i förändring.

Min förhoppning är att detta riksdagsår genomsyras av just respekt, lyhördhet och långsiktighet. Ni som är valda att företräda svenska folket

har ett stort ansvar. Som Dag Hammarskjöld sa: Blott den förtjänar makt som dagligen rättfärdigar den.

Varje dag innebär en ny möjlighet att bidra till en bättre framtid tillsammans. Med dessa ord önskar jag er kraft, mod och visdom inför det kommande riksdagsåret.

Härmed förklarar jag 2025/26 års riksmöte öppnat.
(Applåder)

Anf. 3 TALMANNEN:

Jag hemställer att statsministern avger regeringsförklaringen.

Anf. 4 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Ers Majestäter! Ers Kungliga Högheter! Herr talman! Ärade riksdagsledamöter! Mina damer och herrar! Sverige är fantastiskt. Alla vi som har fått förmånen att födas här, eller som senare i livet har blivit en del av Sverige, har skäl att vara tacksamma över att just den här plätten på jorden blev vår.

Vi är landet som tror på jämlikhet, jämställdhet och barns unika egna rättigheter och som exporterar både specialstål och popmusik över hela världen. Vi är landet där den gemensamma välfärden bygger på miljoner människors individuella insatser och där alla som vill kan få uppleva den svindlande frihetskänsla våra skogar, vatten och fjäll kan skänka. Det är Sverige.

Under alldeles för många år tog vi dessa framgångar för givna. Samhällsproblemen växte och skakade vårt välfärdssamhälle i dess grundvalar, inte för att någon ville förstöra Sverige men för att vi inte tillräckligt väl skyddade det som gjort Sverige så framgångsrikt.

I förra valet fick samarbetspartierna Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna ett tydligt mandat av väljarna att få ordning på Sverige. Vi tog över ett land där gängskjutningar hade blivit vardag, där en misslyckad migrations- och integrationspolitik hade lett till ett omfattande utanförskap, där fossilfri energi hade lagts ned av ideologiska skäl och där inflationen var tvåsiffrig, skolresultaten fallande och säkerhetspolitiken i limbo i väntan på Natomedlemskapet. Sverige hade nått vägs ände.

Regeringen har nu lagt om kursen. Alla vet att en lång väg återstår att vandra, men färdriktningen är tydlig. Steg för steg gör vi vårt land tryggare och framgångsrikare. De paradigmskiften som regeringen genomför på centrala politikområden ger resultat.

Sedan 2022 har skjutningarna minskat år för år, många fler grova brott klaras upp och 11 500 poliser i yttre tjänst patrullerar numera våra gator och torg – ett rekord. Asylansökningarna har långt mer än halverats, och Sverige har nu den lägsta asylinvandringen sedan 1985. Vi har bekämpat inflationen, och svenskarnas reallöner stiger igen. Och i den farligaste tiden sedan andra världskriget är Sverige en självklar och respekterad medlem i Nato. På område efter område har Sverige fått en nystart. Från kunskapsskolans återkomst och en förebyggande socialtjänst till besluten som nu lägger grunden för en historisk utbyggnad av kärnkraften.

Men en sak till har hänt som numera känns så självklar att den knappt behöver nämnas. Den politiska stabiliteten har återvänt till Sverige. Efter mer än ett decennium med svaga regeringar, återkommande regeringskriser och hela budgetar som fallit finns nu en stabil majoritet bakom den politik regeringen driver.

I viktiga frågor har vi kunnat samla ännu bredare majoritet i riksdagen, och jag sätter ett stort värde på att vi ibland kan samlas till en bred nationell politisk enighet. Det är bra för Sverige i dessa internationella orostider.

Tiden har nu kommit att än en gång våga tro på framtiden och att våga tro på Sverige och allt det vi gemensamt kan åstadkomma i detta fantastiska land.

Herr talman! Under det riksdagsår som ligger framför oss kommer regeringen att lägga fram en lång rad lagförslag för att bygga Sverige starkare. Reformtempot kommer fortsatt att vara högt. Detta är en regering som får saker gjorda.

Herr talman och riksdagsledamöter! Kavla upp ärmarna, och välkomna till höstterminen!

(Applåder)

Ingen uppgift är mer central för regeringen än att bekämpa gängbrottsligheten. När vi tog över hade det dödliga skjutvapenvåldet tredubblats på ett decennium, och den kriminella ekonomin hade vuxit till 100–150 miljarder kronor om året. Den organiserade brottsligheten hotar själva grunden för vårt fria välfärdssamhälle, och regeringen är inne i en offensiv utan motstycke. Strategin är tredelad: att slå hårt mot gängens grova våld, bryta rekryteringen av barn och unga samt strypa den kriminella ekonomin.

Enorma satsningar har gjorts för att rusta rättsväsendet med fler poliser och fler fängelseplatser. I somras kom regeringen överens med Estland om att hyra 600 fängelseplatser i Tartu, och snart är det upp till riksdagen att ta ställning.

Samtidigt har vi vässat brottsbekämpningen med nya verktyg som hemliga preventiva tvångsmedel, vistelseförbud, säkerhetszoner och kraftigt utökad kameraövervakning. Under hösten kommer förslag om att polisen ska få använda AI för ansiktsigenkänning i realtid för att förhindra och utreda vissa allvarliga brott. För att komma åt beställarna och möjliggörarna i brottsnätverken ska fler handlingar kriminaliseras liksom själva deltagandet i kriminella gäng.

Budskapet till de gängkriminella är glasklart: Det svenska rättsväsendet kommer att jaga er över landsgränser, övervaka er, ta era lyxprylar, porta er, låsa in er under lång tid och ytterst utvisa er från Sverige om ni inte är svenska medborgare.

(Applåder)

Regeringen vill dessutom göra det möjligt att återkalla medborgarskap för de gängkriminella med dubbelt medborgarskap som har begått brott som allvarligt skadar Sveriges vitala intressen.

Under alltför lång tid har Sverige värnat gärningsmannens intressen. Vi genomför nu ett perspektivskifte där brottsoffret och samhällsskyddet i stället sätts i centrum. Straffskalorna ska återspegla brottens allvar. Gängkriminella ska kunna få dubbla straff, dagens mängdrabatt kommer att avskaffas och upprepade grova sexualbrott ska kunna leda till livstids fängelse.

(Applåder)

Reglerna för villkorlig frigivning skärps, och för de farligaste återfallsförbrytarna införs en ny påföljd utan tidsbegränsning, ett slags förvaringsstraff. Farliga människor ska sitta inne så att skötsamma människor vågar vara ute.

(Applåder)

Barn utnyttjas hänsynslöst av de kriminella nätverken för att begå grova brott. För att skydda både barnen och deras potentiella brottsoffer tar regeringen krafttag mot denna cyniska exploatering. Den 1 oktober blir det möjligt att använda hemliga preventiva tvångsmedel även mot barn under 15 år. Straffmyndighetsåldern kommer att sänkas, och straffrabatten kommer att minskas kraftigt för unga samtidigt som den helt avskaffas för unga som är myndiga. Särskilda ungdomsfängelser ska stå klara den 1 juli.

Men målet måste naturligtvis vara att det aldrig ska gå så långt för ett barn. Regeringen har därför genomfört den största reformen av socialtjänsten på över 40 år. Den gör det möjligt att gripa in tidigt så att barn i riskzon fångas upp redan innan brott begås. Samtidigt har sekretesshinder mellan polis, skola och socialtjänst rivits så att landets kommuner kan kraftsamla kring barnen. Min starka uppmaning i dag till landets kloka kommunalråd är att ta vara på denna möjlighet att tidigt bryta onda cirklar.

Pengar och status är en viktig drivkraft bakom den organiserade brottsligheten. Regeringen trappar därför upp kampen mot den kriminella ekonomin. Den nya förverkandelagen har redan lett till att exklusiva klockor, väskor och bilar för 86 miljoner kronor har tagits i beslag. Att ta pengarna är viktigt, men symbolvärdet i att ta sakerna är ännu större.

Försäkringskassan och sju andra myndigheter har fått i uppdrag att granska samtliga beslut som kan knytas till de 62 000 personer i Sverige som har gängkoppling. Ett utvidgat näringsförbud kommer att riktas mot personer i organiserad brottslighet. Regeringen avser även att pröva en särskild lagstiftning mot gängkriminella.

För att rensa bort oseriösa aktörer införs tillståndsprövning för fler verksamheter, såsom tandvård och vårdcentraler. Rätten att göra bakgrundskontroller utökas liksom möjligheten att stänga av statligt anställda. Det blir tuffare konsekvenser vid bidragsbrott. Sanktionsavgifter och en bidragsspärr införs i socialförsäkringen.

Men all allvarlig brottslighet är inte organiserad brottslighet. Mäns våld mot kvinnor måste bekämpas med full kraft. Kontaktförbudet har redan utvidgats kraftigt, och den som har dömts för ett allvarligt brott i nära relation eller för hedersförtryck ska, för att skydda brottsoffret, som regel meddelas kontaktförbud efter avtjänat straff.

(Applåder)

Regeringen går nu vidare för att bekämpa även psykiskt och ekonomiskt våld. Kvinnofrid ska vara en självklarhet i ett av världens mest jämställda länder.

(Applåder)

Herr talman! I decennier bedrev Sverige en ogenomtänkt och ohållbar migrationspolitik, i kombination med en misslyckad integrationspolitik. Följden är nu ett stort utanförskap som har skapat grogrund för gängkriminalitet, extremism, hederskultur och bidragsberoende. Därför har det varit en helt avgörande uppgift för den här regeringen att strama åt den asylrelaterade invandringen till Sverige. Reformtempot är högt och resul-

taten tydliga. Sedan 2022 har asylansökningarna till Sverige minskat med nästan 60 procent, trots ett fortsatt högt söktryck till Europa.

Samtidigt har återvändandet till ursprungsländerna ökat med över 60 procent. Fler lämnar nu Sverige efter ett utvisningsbeslut. Detta är resultatet av en konsekvent och uthållig politik för att skapa ordning och reda i migrationssystemet med särskilda mottagandecenter, återvändandecenter samt utbyggda och säkrare förvar.

Sverige var länge ett varnande exempel i EU. Det är vi inte längre. Regeringen fortsätter att anpassa de svenska asylreglerna till EU-rättens miniminivå inför att migrations- och asylpakten träder i kraft sommaren 2026. Regeringen avser även att skärpa försörjningskravet för anhöriginvandring.

Skuggsamhället ska bekämpas, bland annat genom ökad informationsplikt, och rätten till EBO – eget boende för asylsökande – avskaffas. Fokus i svensk migrationspolitik skiftar nu från asylinvandring till högkvalificerad arbetskraftsinvandring. Handläggningstiden för den gruppen har minskat från i snitt över 100 dagar till under 20 dagar.

Men Sverige måste bli ännu bättre på att attrahera internationell talang för att stärka vår konkurrenskraft. Regeringen kommer därför att lägga fram förslag som gör det enklare att byta jobb, samtidigt som fusk med arbetstillstånd beivras. Regeringen arbetar också för att underlätta för forskare och doktorander att stanna kvar i Sverige.

Signalen från Sverige till omvärlden ska vara tydlig: Om du är en högkvalificerad talang inom ditt yrkesområde och vill bygga din framtid här tillsammans med oss – välkommen till Sverige!

(Applåder)

Herr talman! Det är uppenbart att många som har kommit till Sverige också har kommit in bra i det svenska samhället och gör viktiga insatser varje dag. Vi i regeringen ser er, vi uppskattar er och vi vill att ni och era barn ska lyckas i Sverige.

Det är lika uppenbart att det tidigare höga asylmottagandet i kombination med en kravlös integrationspolitik har gjort den typen av framgångsresor svårare. Alla vet att alldeles för många fastnar i generationslånga utanförskap. Detta vänder vi på, och vi har kraftigt minskat asylmottagandet så att vi får chansen att klara nästa stora uppgift: att lyckas med integrationen.

Den här regeringen tror på social rörlighet, inte på social ärftlighet.

(Applåder)

Därför gör vi på punkt efter punkt upp med den gamla och kravlösa integrationspolitiken där till och med mördare kunde beviljas svenskt medborgarskap.

Sveriges 180 utanförskapsområden ska lyftas, och vi ska se till att de barn som nu växer upp i språkfattigdom får en verklig chans att klara den svenska skolan. Framgångsrik integration förutsätter både krav och möjligheter, och nyckeln till det svenska samhället är svenska språket.

En majoritet av de elever som läser svenska som andraspråk är numera födda i Sverige. Det är inte rimligt. Det understryker behovet av intensiv träning i svenska, lovskola i tidiga årskurser och obligatorisk språkförskola för alla barn som inte lär sig bra svenska i hemmet. Med ett gemensamt språk kan vi bygga ett gemensamt samhälle.

(Applåder)

Prot. 2025/26:2
9 september

Riksmötets öppnande

Kraven för att bli svensk medborgare kommer att skärpas kraftigt. Man måste ha kunskaper i svenska språket och om det svenska samhället. Vi inför krav på att kunna försörja sig själv, på skötsamhet och på att ha bott här en längre tid för att bli svensk medborgare. Den som blir medborgare ska ingå fullt ut i samhällsgemenskapen.

Samtidigt ska utvisningar av de utländska medborgare som har begått brott i Sverige öka kraftigt. Den reformen förväntas sexdubbla antalet utvisningar på grund av just brott. Utländska medborgare som på andra sätt inte lever upp till krav på hederligt levnadssätt ska kunna få sitt uppehållstillstånd återkallat.

Att ställa krav är att bry sig. Det skapar tydlighet om vad som förväntas av dem som kommer till vårt land. Man lär sig svenska språket, man försörjer sig själv och man blir en del av den svenska värdegemenskapen.

Det ska råda nolltolerans mot hedersförtryck, för jämställdhet är en grundläggande svensk värdering.

(Applåder)

Från den 1 december kriminaliseras oskuldskontroller. Regeringen lägger fram förslag om skärpta straff för hedersrelaterade brott och ett stopp för erkännanden av månggiften.

Förbud införs mot kusinäktenskap, som är en bärande del av klan- och hederskulturen. Låt oss vara uppriktiga i denna kammare: Det är ett svek – och var ett utslag av politisk feghet – att Sverige inte tidigare gjorde mer för att stoppa det systematiska förtrycket av flickor och kvinnor.

(Applåder)

Den frivilliga återvandringen bör kraftigt stimuleras och öka. För den som upplever att den inte blivit en del av det svenska samhället eller som av andra skäl vill tillbaka till sitt hemland finns från årsskiftet möjligheten att söka ett kraftigt höjt återvandringsbidrag.

Herr talman! Den svenska välfärdsmodellen är helt unik. Den både gläds med alla som lyckas och erbjuder en andra chans till dem som inte lyckas, men den förutsätter att vi alla anstränger oss efter allra bästa förmåga. Så ser det goda samhällskontraktet ut mellan medborgarna och det offentliga – rättigheter och skyldigheter.

Att försvara den välfärdsmodellen är viktigt för regeringen. När inflationen hotade att leda till stora uppsägningar i vården sköt våra fyra partier till de extra resurser som krävdes. Men lika viktigt är att värna välfärden mot fusk, brott och överutnyttjande och att stå upp för arbetslinjen, som skapar skatteinkomster och välbstånd.

Svensk sjukvård håller världsklass, men i över ett decennium har patienter tvingats vänta olagligt länge på vård. Regeringen har agerat för att öka vårdkapaciteten och korta köerna, bland annat genom en miljardsatsning för att öka antalet operationer av grå starr, framfall och höftleder. Arbetet med att inrätta en nationell vårdförmedling pågår och har redan lett till att patienter i ett pilotprojekt fått vård snabbare.

Sverige ska fortsätta att vara ett föregångsland inom cancervården. Alla ska ha rätt till bästa möjliga cancervård, oavsett var i landet man bor. Målet att utrota livmoderhalscancer till 2027 ligger fast.

Nu genomförs den största tandvårdsreformen på 20 år. Från årsskiftet stärks tandvårdens högkostnadsskydd för dem som är 67 år eller äldre för att mer efterlikna det som finns i den övriga vården.

Äldre människor förtjänar att behandlas med värdighet och respekt. Regeringen gör breda satsningar för att höja statusen, öka kompetensen och förbättra arbetsmiljön inom äldreomsorgen. Våra äldre måste kunna förstå vad personalen säger. Regeringen vill därför införa ett språkrav från den 1 juli 2026. Den särskilda satsningen för att motverka ensamhet bland äldre gjorde förra året att 70 000 äldre på särskilt boende eller med hemtjänst deltog i dans och olika kurser.

Barnen är bokstavligt talat Sveriges framtid. Därför är varningssignalerna så oroande om att så många barn mår så dåligt. Andelen som får en adhd-diagnos har ökat kraftigt. Skärmarna beslagtar allt fler timmar av barnens vakna tid, vilket går ut över sömn och socialt umgänge, skolresultat och fysiska aktiviteter. Så måste det inte vara. Regeringen har tagit upp kampen mot skärmarna både i förskolan och i skolan, där den ogenomtänkta digitaliseringen rullas tillbaka. Mobilerna kommer att förbjudas under hela skoldagen från och med den 1 juli 2026.

(Applåder)

När skärmarna läggs undan kan i stället fotbollsskorna och dansskorna tas fram. Folkhälsomyndigheten har fått i uppdrag att ta fram förslag för ett rörelseår 2026. Redan i höst införs fritidskortet, som ger alla barn mellan 8 och 16 år bättre tillgång till fritidsaktiviteter oavsett familjens inkomst.

Ett samhälle utan barnens livliga skratt blir ett fattigare samhälle. Vi måste ta de historiskt låga födelsetalen på allvar. Dagens siffra på 1,43 barn per kvinna är den lägsta siffran som någonsin har uppmätts. Regeringen har tillsatt en utredning som kartlägger orsakerna och undersöker hur fler som vill ha barn också ska kunna och vilja ta steget att bilda familj.

Det som sker i klassrummen i dag avgör hur Sverige ser ut i morgon. Skolan ska inte bara rusta barnen för livet utan är också den viktigaste investering som vi gör i Sveriges framtida konkurrenskraft. Därför genomför regeringen det största reformpaketet på skolans område på 30 år. Skolan ska tillbaka till grunderna. Den ska svara för utbildning av högsta kvalitet, inte vara en trendkänslig experimentverkstad.

Efter årsskiftet läggs ett stort antal propositioner på riksdagens bord. Lärare ska få vara lärare, och skolans kunskapsuppdrag ska stå i fokus. Friskolesystemet helrenoveras, med ökad insyn och skärpta regler för att hålla oseriösa aktörer borta från skolans värld. Trygghet och studiero återupprättas. Det är hög tid att behandla skolan som den bärande samhällsinstitution den är, och det är dags att behandla läraryrket med den respekt som yrket förtjänar. Sverige ska ha en skola i absolut världsklass.

(Applåder)

Herr talman! Regeringen ärvde en inflation på över 10 procent. De skenande kostnadsökningarna slog hårt mot familjer, företag och välfärd. Regeringen fokuserar därför på att bekämpa inflationen. Men lågkonjunkturen har blivit mer utdragen än väntat. I början av året gick världsekonomin in i en ny, historiskt osäker fas präglad av tullhot, handelskrig och oförutsägbarhet. Det har lett till att både hushåll och företag har skjutit upp både konsumtion och investeringar. För ett litet land som är en stor handelsnation är det här farligt. Det understryker vikten av att EU sluter nya frihandelsavtal med fler länder. Men det visar också hur viktigt det är med en ansvarsfull ekonomisk politik på hemmaplan för att säkra Sveriges välstånd i ett allt tuffare omvärldsläge.

Regeringens ekonomiska politik har tre uttalade mål: att stärka hushållsekonomin efter inflationsåren, att återupprätta arbetslinjen så att fler är med och bidrar och att få fart på tillväxten så att den gemensamma kakan också växer. Vi har sänkt skatten för pensionärer, bilister och ISK-sparare och för dem som betalar de allra högsta svenska marginalskatterna och sänkt skatten för låg- och medelinkomsttagare. Med våra budgetar kommer en helt vanlig familj med en polis och en sjuksköterska att ha fått över 43 000 kronor i sänkt inkomstskatt under den här mandatperioden.

(Applåder)

Årets budget ger mer pengar i plånboken för hårt arbetande människor som bygger svensk ekonomi starkare. Nästa år får samma familj med två barn och en vanlig villa 1 800 kronor mer i plånboken varje månad till följd av reformerna i höstbudgeten. De som jobbar och sliter ska känna att det lönar sig att jobba och att deras insatser för Sverige räknas. De som har drabbats av dyrtider ska få en lättare börda. Jag vill att fler ska kunna känna ekonomisk trygghet och framtidstro.

Det är arbete som ligger bakom det svenska välståndet, och därför måste arbetslinjen återupprättas. I höst genomförs den största förändringen av arbetslöshetsförsäkringen på 40 år. Regeringen kommer att genomföra en stor bidragsreform så att fler människor som kan jobba går från bidrag till arbete. Under våren kommer tre propositioner att presenteras: ett aktivitetskrav för dem som lever på försörjningsstöd, ett bidragstak så att arbete lönar sig bättre än bidrag och en modell för successiv kvalificering in till den svenska välfärden. Såväl den stora bidragsreformen som det kraftigt höjda återvändningsbidraget kommer var för sig och i kombination att på sikt kunna leda till ett minskat svenskt utanförskap. Men ökade krav räcker inte. Många som är arbetslösa saknar relevant utbildning, framför allt för de yrken som det i dag finns stor efterfrågan på. Därför satsar regeringen mycket på yrkesutbildningar och på att öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningar.

Sverige hyllas ofta internationellt för vår innovationsförmåga, vår konkurrenskraft och våra nyskapande kapitalmarknader, men det är inte skäl att slå sig till ro. Tvärtom krävs stora framtidsinvesteringar för att säkra även morgondagens tillväxt. Regeringen gör därför massiva satsningar på infrastruktur för att rusta upp våra vägar och järnvägar. Vi gör den största satsningen någonsin på forskning och innovation med fokus på banbrytande teknik, excellens och praktisk forskning. I en tid av global osäkerhet ska Sverige vara ett kunskapssamhälle med forskning som ligger i framkant. Det här gäller ...

(Applåder)

Jag försökte vara snabb där, herr talman! Det här gäller inte minst inom AI. Flera världsledande AI-företag har valt att lägga sina nya satsningar i Sverige, och en av EU:s AI-fabriker etableras nu i Linköping. Regeringen ser gärna att en av EU:s fem planerade gigafabriker för AI också hamnar i Sverige. Under våren tas en AI-strategi fram för att säkerställa att Sverige snabbt drar nytta av de stora möjligheter som AI-revolutionen innebär.

Det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag i Sverige. Regeringen bedriver en offensiv förenklingsagenda för att minska regelbördan och de administrativa kostnaderna för svenska företag.

Även bostadsbyggandet har länge hämmats av en orimlig regelbörda. Regeringen har tagit fram en bred reformagenda för att göra det enklare och billigare att bygga. Det handlar om allt från att möjliggöra typgodkända småhus, det vi kallar Sverigehuset, till massiva regel- och bygglovsförenklingar och ett reformerat strandskydd.

(Applåder)

Dessutom avser regeringen att höja bolånetaket och slopa det skärpta amorteringskravet. Drömmen om ett eget hus eller en egen bostadsrätt ska bli verklighet för fler.

Sverige behöver bli ett friare och enklare land att leva i, både i stan och på landet. Efter succén med gårdsförsäljningen går regeringen nu vidare med att snabbt bereda avskaffandet av det urgamla matkravet, liksom kravet på att det måste finnas sittplatser inomhus för att få servera ett glas vin utomhus.

(Applåder)

Sverige är ett rikt land även på naturresurser, vatten, skog och mark. Regeringen tar fram en ny mineralstrategi för att främja svensk mineralnäring i en tid av växande geopolitiska spänningar kring just strategiska resurser.

Jordbrukets villkor förbättras genom regelförenklingar på nationell nivå och på EU-nivå. Regeringen lägger om skogspolitiken och stärker äganderätten för att ta vara på skogens enorma potential när det gäller ekonomi, klimat och miljö.

För att Sverige, EU och världen ska klara den gröna omställningen är energifrågan helt central. För svensk del handlar det också om att trygga Sveriges framtid som avancerad industrination. Ett drygt decennium efter de fatala beslut som stängde fyra reaktorer i Ringhals och Oskarshamn har regeringen lagt grunden till ett nytt kärnkraftsprogram i Sverige. Nu tas konkreta steg för att möjliggöra en historisk utbyggnad av kärnkraft på Väröhalvön i Halland.

Ny, fossilfri baskraft är nyckeln till ett stabilt elsystem när elproduktionen byggs ut. Regeringen välkomnar dock alla fossilfria energislag. Ett vindkraftspaket med stärkta incitament för kommuner och kompensation för närboende kommer att läggas fram.

Herr talman! Det är viktigt och bråttom att minska klimatutsläppen i världen. Sverige är ett föregångsland som tidigt började fasa ut oljeberoendet genom vattenkraften och kärnkraften samt genom byte av oljepannor mot värmepumpar.

Sedan år 1990 har Sverige minskat de territoriella utsläppen med en tredjedel samtidigt som vår bnp nästan har fördubblats. Men mer behöver göras – nationellt, i Europa och globalt. Regeringen arbetar aktivt för att skynda på elektrifieringen av industrin och fordonsflottan.

Vi i Sverige var tidigt ute och välkomnade EU:s nya mål om en 90-procentig minskning till år 2040. Det är genom EU som svensk klimatpolitik bedrivs mest effektivt, och det är genom EU som vi kan påverka resten av världen.

Miljögifter lagras i människan redan från fosterstadiet. Vi i Sverige har intagit en ledarroll inom EU i kampen mot miljögifterna och driver på för höjda ambitioner när EU:s kemikalielagstiftning Reach öppnas för revidering nu i vinter. Regeringen tar också fram en nationell plan för att förhindra att evighetskemikalierna PFAS sprids i våra vatten och i vår natur.

Våra hav måste bli friskare. Vi arbetar för att stoppa övergödningen, återskapa starka fiskbestånd och skydda fler viktiga havsområden. I dagarna invigs Sveriges 31:a nationalpark – den första marina nationalparken i Östersjön – Nämndöskärgården. Vi ska minska de giftiga utsläppen genom ett förbud mot så kallade fartygsskrubbar.

Fiskbestånden i Östersjön måste få en chans att återhämta sig. Vi i Sverige fortsätter att driva på för så låga fiskekvoter som möjligt inom EU. Samtidigt har vi på egen hand fattat beslut om ett förbud mot bottentrållning i marina skyddade områden innanför trålgränsen. På prov har vi även flyttat ut trålgränsen för att skydda strömmingen när den leker. Framöver kommer det att bli en permanent reglering.

Herr talman! Vi lever i allvarstider. Den regelbaserade världsordning som skapades efter andra världskriget är i gungning. Den fria världen pressas av auktoritära krafter samtidigt som de ideal som länge har förenat demokratierna i världen inte längre är självklara.

För Sverige ställer detta nya och höga krav. Vi rustar upp totalförsvaret kraftigt, och vi säkerställer uthållig motståndskraft. Vi fortsätter att stötta Ukraina. Vi vårdar och stärker Sveriges allianser med likasinnade länder.

Det är bra att Sverige i dessa existentiella frågor har kunnat samlas i så bred politisk enighet. Vi är helt eniga i stödet till Ukraina och helt eniga om att kraftigt rusta det svenska försvaret. Vi är nästan helt eniga om den nya säkerhetspolitiken och Natomedlemskapet – sex av riksdagens åtta partier är eniga. Allt detta ger oss internationell styrka.

Det europeiska samarbetet och dess värdegemenskap är viktigare än någonsin för Sveriges säkerhet, konkurrenskraft, klimatarbete och globala inflytande. Regeringens fyra prioriteringar för EU-politiken ligger fast. De handlar om kriget, kriminaliteten, konkurrenskraften och klimatet.

På punkt efter punkt ser vi hur regeringen får genomslag för dessa prioriteringar. Det gäller inte minst frågan om Europas sviktande konkurrenskraft.

I mer än tre och ett halvt år har Ukraina heroiskt slagits för sin frihet, sin överlevnad och sin suveränitet. Ingen utrikespolitisk uppgift är viktigare för Sverige än att stötta Ukraina och säkra en fred på Ukrainas villkor. (Applåder)

Vi vet varken när eller hur kriget kommer att sluta, men vi vet att det sätt som kriget slutar på kommer att vara avgörande för vår egen säkerhet minst en generation framåt.

Sverige är en av världens största bidragsgivare till Ukraina. Sedan den fullskaliga invasionen har Sverige skickat bistånd och 19 militära stödpaket till ett sammanlagt värde av 96 ½ miljard kronor.

Sverige intar en ledande roll i utformningen av sanktionerna mot Ryssland. Det gäller sanktioner mot skuggflottan samt sanktioner för ett sänkt oljepristak och för ett totalt importförbud mot all rysk flytande naturgas.

Regeringen är pådrivande för Ukrainas framtid som medlem i EU. Sverige kommer att stötta Ukraina så länge som det krävs, för Ukrainas sak är också vår. (Applåder)

Herr talman! Mellanösterns konflikter fortsätter att leda till svårt lidande. Sverige står upp för Israels rätt att försvara sig mot de existentiella hot som riktades mot landet och som Hamas bestialiska terrorattack var en chockerande påminnelse om.

Samtidigt måste Israel följa krigets lagar och minimera det civila lidandet i Gaza. Där råder det nu ett humanitärt katastrofläge som inte minst drabbar väldigt många oskyldiga barn.

Tillsammans med andra EU-länder kräver regeringen att tillräckligt med mat och medicin släpps in i Gaza och att expansionen och bosättningsvåldet på Västbanken omedelbart upphör. Hamas måste samtidigt släppa gisslan och helt lämna över styret i Gaza. Det är bara så grunden till en långsiktig tvästatslösning kan läggas.

Sverige har en tradition av starkt internationellt engagemang, och vi tar vår del av ansvaret för att bidra till en bättre värld. Vi har dock hela ansvaret för vad som händer här i Sverige. Vi kan inte ha världens alla konflikter på våra gator och torg. Man får tycka vad man vill om konflikterna i Mellanöstern – det här är ett fritt land – men man får inte sprida hat, hot och antisemitism i Sverige.

(Applåder)

Sveriges bistånd ska fortsätta att vara ambitiöst, men pengarna får aldrig hamna i svarta hål eller i fel fickor. Med regeringens reformer tar vi tag i väldokumenterade problem för att skapa ett effektivare bistånd med tydliga förväntningar på mottagarländerna att också genomföra egna politiska reformer. I längden kan fattigdom bara bekämpas med demokrati, handel och tillväxt.

Den 7 mars 2024 inleddes en ny epok för svensk säkerhetspolitik när Sverige gick med i Nato. Vårt land blev tryggare, och Nato blev starkare. Sverige har redan gjort betydande insatser inom Nato. Det gäller alltifrån den mekaniserade bataljonen i Lettland och den svenska Gripeninsatsen i Natos luftövervakning i Polen till att Sverige har fått ramverksansvaret för Nato i Finland.

Sverige genomför den kraftfullaste förstärkningen av försvaret sedan kalla krigets dagar för att nå Natos nya mål om 3 ½ procent av bnp plus ytterligare 1 ½ procent för bredare försvars- och säkerhetsinvesteringar.

Vi gör också en stor utbyggnad av det civila försvaret. Landets 64 000 skyddsrum ska moderniseras. Fler kommer att omfattas av civilplikten, och försörjningsberedskapen ska stärkas.

Denna breda upprustning av det svenska totalförsvaret kommer att märkas långt bortom kaserngårdarna i form av tusentals nya jobb, inte minst i den framgångsrika svenska försvarsindustrin och även inom forskning och innovation, rymdsatsningar och upprustad fysisk infrastruktur. Ytterst är vi alla en del av försvaret av Sverige. Det är när var och en gör sitt som det verkligen blir vårt. Tillsammans är vi starka i Sverige.

Herr talman! Sverige är ett öppet och tolerant samhälle. Vi vill vara ett land där vi bryr oss mindre om var du kommer från, vilken hudfärg du har, vem du älskar och vilken gud du kanske tillber – och där vi bryr oss mer om vem du är och vart du är på väg.

Regeringen står upp för hbtq-personers rättigheter oavsett vem som vill kränka dem eller inskränka dem.

I år firar vi 250 år av etablerat judiskt liv i Sverige. Den judiska minoriteten och judiska kulturen utgör en omistlig del av vårt svenska samhälle, och regeringen gör sitt yttersta för att öka tryggheten och stärka förutsättningarna för judiskt liv i vårt land. Den antisemitism som nu åter har visat sitt ansikte i Sverige är en skam för vårt land. Den måste fördömas och nedkämpas varifrån den än kommer – av alla, utan ursäkter och undantag.

(Applåder)

Det fria ordet utgör hjärtslagen i den liberala demokratin – fri journalistik, ett levande kulturliv och en vital samhällsdebatt är alla ovärderliga inslag i ett pluralistiskt, demokratiskt samhälle. Regeringen slår vakt om en stark och oberoende public service. Kulturens frihet behöver stärkas genom att öka kultursektorns möjligheter till fler intäktskällor än enbart det offentliga.

Det fria ordet ska försvaras även utanför Sveriges gränser. Arbetet fortsätter oförminskat för att uppnå en frigivning av Dawit Isaak och Gui Min-hai.

(Applåder)

Civilsamhället har en stark och unik roll i Sverige. Jag vill i dag rikta ett varmt tack till alla er som med frivilliga insatser håller ihop vårt samhälle – som i ur och skur tränar tjejer och killar i fotboll, som tragglar svenska substantiv på ett språkkafé eller som gör sökinsatser efter en försvunnen medmänniska. Ni bevisar att samhället är större än staten.

Nyligen presenterades en kulturkanon, som har vaskat fram guldet ur den gemensamma, svenska kulturskatten. Regeringens ambition är att det ska bli en levande kanon, som vi kan samlas kring i vårt land. I tider av splittring och polarisering är det viktigare än någonsin att se till allt det som förenar oss och att förundras över allt det som har gjort Sverige till ett så fantastiskt land att leva i.

Herr talman! Jag förstår om många svenskar misströstar när världsläget är skakigare än på mycket länge, när barn fullproppade med tramadol utför morduppdrag mot betalning och när matkassen har blivit så ekonomiskt tung att bära att det lilla extra inte längre rymms.

Men låt oss då inte glömma att Sverige är ett land med enorm potential och ett land som har klarat av stora svårigheter förut. Nyligen utsågs Sverige till det allra mest innovativa landet i hela EU. Vi har bland den mest kvalificerade arbetskraften i hela EU, ledande företag och urstarka statsfinanser och Europas renaste el. Och vi rankas som en av världens främsta demokratier.

Ingenting av detta har kommit gratis. Det är resultatet av hårt arbete, där allas insatser under lång tid räknas – inte minst i generationerna före oss. Tillsammans kan vi nu skapa ett av världens bästa samhällen att leva i.

Låt oss bygga vidare på dessa unika styrkor. Regeringen har påbörjat en förändringsresa från ett Sverige som blev farligare och fattigare till ett Sverige som blir tryggare och framgångsrikare. Den uppgiften, herr talman, spänner över långt mer än denna första mandatperiod. Vi går in i valåret redo att fortsätta den resan så att kampen mot den organiserade brottsligheten kan fullföljas och ingen mamma ska vara rädd för att släppa ut barnen på lekplatsen, så att vi kan återupprätta samhällsgemenskapen i Sverige och samlas kring de värderingar som har byggt vårt land starkt, så att vi har råd att investera i framtiden och lägga ny räls, bygga ny kärnkraft och se dagens svenska startup-företag bli morgondagens svenska globala exportframgångar och så att fler kan förverkliga sina drömmar och sätta lite guldkant på vardagen.

Allt det är möjligt om vi bestämmer oss för det! En bättre morgondag väntar.

(Applåder)

Tack för det, och tack för ert tålamod.

Herr talman! Jag vill anmäla följande förändring i regeringens sammansättning. Acko Ankarberg Johansson har entledigats som statsråd i regeringen. Sjukvårdsminister och statsråd i Socialdepartementet är Elisabet Lann.

(Applåder)

Prot. 2025/26:2

9 september

Riksmötets öppnande

§ 2 Ceremonin avslutades kl. 15.13.

Bilaga

Program för öppnandet av riksmötet 2025/26
tisdagen den 9 september 2025 kl. 14.00

La Réjouissance
ur *Music for the Royal Fireworks*
Mässingssextett ur Livgardets dragonmusikkår

Kungssången

Himlen är oskyldigt blå
Jill Johnson

Talmannen
uppmanar Hans Majestät Konungen att öppna riksmötet

H.M. Konungen
förklarar riksmötet 2025/26 öppnat

Fanfar
Mässingssextett ur Livgardets dragonmusikkår

Strövtåg i hembygden
Jill Johnson

Statsministern
avger regeringsförklaringen

Tro
Jill Johnson

Sveriges nationalsång

Grande Marche
Mässingssextett ur Livgardets dragonmusikkår

Medverkande

Riksplan:
Arméns musikkår
Livgardet

Trapphallen:
Fredsbaskrarna Hälsingland
Trecuori Trio från Lilla Akademien

Plenisalen:
Jill Johnson
Livgardets dragonmusikkår

Innehållsförteckning

Prot. 2025/26:2
9 september

§ 1 Riksmötets öppnande	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
Anf. 2 HANS MAJESTÄT KONUNGEN	1
Anf. 3 TALMANNEN.....	2
Anf. 4 Statsminister ULF KRISTERSSON (M).....	2
§ 2 Ceremonin avslutades kl. 15.13.	13
Bilaga	14